Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на икономиката и индустрията	**Нормативен акт:** **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите**
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: включен в законодателната програма на МС за първо полугодие на 2025г.
Лице за контакт: Емил Алексиев, директор на дирекция „Политика за потребителите“.	**Телефон и ел. поща:** е мейл: e.alexiev@mi.government.bg **тел.** 02.940.75.71

- **Проблем/проблеми за решаване:**

Изработването на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите (ЗИД на ЗЗП) е във връзка с изпълнение на ангажиментите на Република България, като държава-членка на Европейския съюз да създаде условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета, и на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО (ОВ, L 135/1 от 23 май 2023 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2023/988“, както и да се уреди надзора на пазара за общата безопасност на продуктите, в съответствие с новия Регламент, който заменя действащата Директива 2001/95/ЕС за общата безопасност на продуктите и Директива 87/357/ЕИО относно продукти, чиито външен вид се различава от съдържанието им, и които застрашават здравето или безопасността на потребителите. Необходимо е действащата нормативна уредба за обща безопасност на продуктите да бъде приведена в съответствие с новоприетото европейско законодателство в тази област.

Също така, е необходимо в националното законодателство да бъдат въведени изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО (ОВ, L 409/1 от 4 декември 2020 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2020/1828“. Същата е в сила от 24 декември 2020г. и следваше да се въведе в националното законодателство на държавите-членки на ЕС до 25 декември 2022г. Предвид на това, че внесеният от Министерски съвет през 2022 г. законопроект за представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите не бе приет от 48-то НС, а впоследствие и от 49-то Народно събрание, Европейската комисия откри процедура за нарушение № 2023/0004 по чл. 258 от Договора за функциониране на ЕС за неуведомяване в срок на Комисията за мерките за транспониране на Директива (ЕС) 2020/1828. Законопроектът беше одобрен с решение № 644 на Министерския съвет от 9 септември 2024 г. и на 11 септември 2024 г. беше внесен за разглеждане и приемане в 50-то Народно събрание. Същият беше приет на първо четене, но поради предсрочно прекратяване на пълномощията на 50-то Народно събрание, законодателната процедура беше преустановена.

Законопроектът беше одобрен втори път с решение № 846 на Министерския съвет от 2024г. и на 12 декември 2024г. беше внесен за разглеждане и приемане в 51-то Народно събрание. До избирането на редовен Министерски съвет законопроектът не беше разглеждан от 51-то Народно събрание. След избора на такъв, считано от 17 януари 2025 г. с решение № 125 на Министерски съвет от 2025 г. законопроектът беше оттеглен поради необходимостта да бъде допълнително анализиран. Поради това е необходимо в кратък срок да бъдат въведени изискванията на директивата преди внасяне на иск в Съда на ЕС и недопускане налагането на санкции на страната.

Проблем 1 Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите, в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Въвеждане на мерки, гарантиращи прилагането на пряко приложимо право на ЕС, а именно: Прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988. Регламентът е публикуван в официален вестник на ЕС на 23 май 2023 г. и се прилага от 13 декември 2024 г. Към настоящия момент, независимо от това, че регламентът е директно приложим не са създадени условия за неговото прилагане. Това затруднява дейността на икономическите оператори и на органите за надзор на пазара и излага потребителите на рискове, особено по отношение на продуктите, продавани онлайн.

Законът за защита на потребителите съдържа изисквания за обща безопасност на стоките, критерии за оценка съответствието на стоките с изискването за обща безопасност, както и конкретни задължения за производителите и дистрибуторите по отношение изискването на обща безопасност на стоките, и предоставя правомощия на контролните органи за прилагане на изискването за обща безопасност на стоките. Законът въвежда коректно изискванията на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ, L 11/4 от 15 януари, 2002 г.), наричана по-нататък „Директива 2001/95/ЕО“, която обезпечава безопасността на потребителските продукти. Директива 2001/95/ЕО се прилага по отношение на нехранителни продукти. Тя се прилага и за продукти за които няма специално законодателство, съдържащо изисквания за безопасност. Независимо от прилагането на Директива 2001/95/ЕО, на пазара в ЕС се срещат много продукти, които не отговарят на изискванията за безопасност, което не само застрашава безопасността на потребителите, но води до значителни разходи за потребителите и за обществото, напр. разходи за здравеопазване поради злополуки, причинени от опасни продукти. Действащото европейско и национално законодателство за обща безопасност на продуктите, обаче не може да отговори на следните предизвикателства:

- навлизането на новите технологии и продажбите онлайн;
- сложните правила за надзор на пазара не са ефективни и често пъти не са съвместими с изискванията за безопасност на продуктите в хармонизираната област;
- изискванията за безопасност на продуктите, имитиращи храни не се прилагат еднакво в рамките на ЕС.

На ниво Европейски съюз беше приет Регламент (ЕС) 2023/988 относно общата безопасност на продуктите. С него се предвиждат общи правила за безопасност на потребителски продукти, рискове за безопасността на продуктите, включително тези, свързани с новите технологии (продукти, свързани с интернет, продукти с цифрово съдържание или цифрови услуги, които са вградени в продуктите или са взаимосвързани с тях) и нови рискове, свързани с новите технологии. Регламентът включва нови моменти при оценяване безопасността на потребителските продукти, като свързаността на продуктите с интернет. Засилват се задълженията за икономическите оператори относно безопасността на продуктите: разширява се задължението за всички продукти от нехармонизираното законодателство на ЕС да се обезпечи наличието на икономически оператор, установен в ЕС, който отговаря за безопасността на продукта.

Новият регламент за обща безопасност на продуктите съдържа специфични изисквания за

предоставяне на информация за продуктите, предоставяни на пазара онлайн и чрез онлайн местата за търговия. Регламентът предоставя следните правомощия на органите за надзор на пазара по отношение на онлайн местата за търговия:

- да разпоредят изтегляне на опасен продукт от онлайн платформата;
- да блокират достъпа до опасния продукт.

С новия регламент се уреждат правила за надзор на пазара за продуктите и съгласуваност на правилата за безопасност на продуктите и се разширява приложното поле на Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/20111 (ОВ, L 169/1 от 25 юни 2019г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2019/1020“ и по отношение на продуктите за които няма хармонизирано европейско законодателство за безопасност. Регламент (ЕС) 2023/988 въвежда единен режим за надзор на пазара за хармонизираните продукти и за продуктите за които няма хармонизирано европейско законодателство за безопасност. Регламент (ЕС) 2023/988 предвижда редица разпоредби от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара да се прилагат и по отношение на продуктите, влизащи в обхвата на регламента за общата безопасност на продуктите. Регламент (ЕС) 2023/988 изисква надзора на пазара за обща безопасност на продуктите да се уреди в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1020, доколкото в Регламент (ЕС) 2023/988 не съществуват специални разпоредби със същата цел, които уреждат по специален начин конкретни аспекти на надзора на пазара за обща безопасност на продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020.

От друга страна, някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2023/988 ще се прилагат както за продукти, за които няма хармонизирано европейско законодателство за безопасност, така и за хармонизираните продукти. Касае се за разпоредбите на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988 относно:

- продажба на продукти онлайн;
- онлайн местата за търговия;
- система за бързо предупреждение “Safety Gate” и уеб портала “Safety Business Gate”;
- изземване на опасни стоки и правни средства за защита на потребителите.

С Регламент (ЕС) 2023/988 се отменя Директива 2001/95/ЕО и се разширява обхвата на надзора на пазара за обща безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти, продавани онлайн или чрез онлайн местата за търговия. Регламент (ЕС) 2023/988 определя специфични изисквания за безопасност на продуктите, продавани чрез онлайн местата за търговия и съдържа конкретни изисквания за доставчиците на онлайн местата за търговия. Регламент (ЕС) 2023/988 отменя Директива 85/357/ЕИО относно продукти, чиито външен вид се различава от съдържанието им, и които застрашават здравето или безопасността на потребителите, (ОВ, L 192/49 от 11 юли, 1987 г.), наричана по-нататък „Директива 85/357/ЕИО“, и въвежда аспекти, свързани с тези продукти при оценката за безопасност на продуктите.

Действащата нормативна уредба не е в съответствие с новоприетото европейско законодателство за обща безопасност по отношение на:

- обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988 за надзор на пазара;
- органите за надзор на пазара, предвид на това, че новият регламент разширява обхвата на част от неговите разпоредби, и по отношение на хармонизираните продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020 (продажба от разстояние, продажба чрез онлайн местата за търговия, система за бързо предупреждение „Safety Gate“ и уеб портала “Safety Business Gate”). Контролните органи, отговарящи за спазване на изискването за обща безопасност в Закона за защита на потребителите не съответстват на органите, които трябва да осъществяват надзор на пазара по Регламент (ЕС) 2023/988.

1.1. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промянав организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство без промяна на нормативната уредба. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети действия за приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите с който да бъдат отстранени несъответствията.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаване на посочения проблем, доколкото към настоящия момент правилата, предвидени в новото европейско законодателство за общата безопасност на продуктите по отношение на продажбите от разстояние и чрез онлайн местата за търговия не са регламентирани. Освен това, тези правила ще се прилагат не само за продуктите за които няма хармонизирано европейско законодателство за безопасност, но и за хармонизираните продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове или от правото на ЕС.

Законопроектът е включен като мярка №181 от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС за 2025г. Предложените промени са в резултат от предприетите мерки за осигуряване прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988. Регламентът за общата безопасност на продуктите е една от мерките, включени в стратегическия документ на Европейската комисия, „Нова програма за защита на потребителите**".** Регламентът има за цел да гарантира устойчиво потребление и, че на пазара ще се пускат и предоставят само безопасни продукти, независимо от страната на произход на продукта, и независимо от това дали продукта се продава офлайн или чрез онлайн местата за търговия. Новият регламент има за цел да предостави защита на потребителите срещу рискове, които не са обхванати от специалното законодателство за безопасност на продуктите. При предвидените изменения на Закона за защита на потребителите е необходимо да се посочат:

- увеличените задължения на различните икономически оператори по отношение безопасността на продуктите: производители,вносители, дистрибутори, доставчици на услуги за обработка на поръчки, упълномощени представители, доставчици на онлайн местата за търговия, в зависимост от тяхната роля при пускане или предоставяне на пазара;
- определяне на органите за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988;
- включване на езикови изисквания за предоставяне на информация от страна на икономическите оператори ; и
- разписване на санкции за нарушаване на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/988.

Необходимо е да се предвидят специфични изисквания за безопасност на продуктите, продавани чрез онлайн местата за търговия. Необходимо е да се предвидят следните задължения за доставчиците на онлайн местата за търговия:

- изискване за регистрация в портала уеб „Safety Gate". Доставчиците на онлайн места за търговия ще трябва да се регистрират в портала "Safety Gate" и да посочват в портала Safety Gate информация, отнасяща се до тяхната единна точка за контакт, с цел улесняване на съобщаването на информация за проблеми, свързани с безопасността на продуктите. Европейската комисия, която отговаря за изграждане на портала, има задължение да гарантира, че регистрацията в портала „Safety Gate" е лесна за ползване. Доставчиците на онлайн места за търговия ще бъдат длъжни да определят единна точка за контакт за потребителите. Тази единна точка за контакт следва да служи като обслужване на едно гише за съобщения на потребителите по въпроси, свързани с безопасността на продуктите.
- задължение за проследяване на продадените продукти и на отзивите на потребителите;

- изисквания относно интерфейса на онлайн мястото за търговия. Онлайн търговците и онлайн платформите трябва да осигурят, че предоставят задължителната информация относно безопасността на продуктите онлайн, така както я предоставят и офлайн. Касае се за ограничени разходи за онлайн търговците и за онлайн платформите, тъй като те, така или иначе разполагат с тази информация и не се налага да я събират допълнително;
- задължение за сътрудничество с органите за надзор на пазара.

Икономическите оператори няма да имат допълнителни разходи за изпитване на продуктите и за предоставяне на информация на потребителите, тъй като и в момента имат тези задължения.
Законопроектът ще предвиди санкции за икономическите оператори и за доставчиците на онлайн местата за търговия за нарушаване на конкретни разпоредби на Регламент 2023/988 като техния размер ще варира, в зависимост от нарушението от 2 000 лв. до 30 000 лв.

1.5.Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката по отношение безопасността на потребителските продукти.

Проблем 2: Липса на правна рамка за изземване на опасни продукти от потребителите и на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване опасни продукти в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988. Наличие на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Регламент (ЕС) 2023/988 съдържа изисквания за проследимост на продуктите, и специфични изисквания за проследимост на продукти, които е вероятно да съставляват сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите. Регламентът модернизира системата за бърз обмен на информация за опасни продукти (Safety Gate) и предоставя право на обезщетение на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти. Европейската комисия и държавите-членки на ЕС трябва да предоставят информация на потребителите за рисковете, които съдържат продуктите за здравето и безопасността на потребителите. Държавите-членки на ЕС трябва да изградят механизъм за разглеждане на жалби на потребители в случаите на изземване на опасни продукти. Регламент (ЕС) 2023/988 засилва механизма за изземване на опасни продукти и за информиране на потребителите в случаите на изземване (информиране на потребителите, съобщения за изземване на опасни продукти).

Следните разпоредби на Регламент (ЕС) 2023/988 ще се прилагат, както за продукти, за които няма хармонизирано европейско законодателство, така и за хармонизираните продукти:
- система за бързо предупреждение „Safety Gate“ и уеб портала „Safety Business Gate“;
- предоставянето на информация на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти;
- съобщения за изземване на опасни продукти ; и
- обезщетяване на потребителите, в случаи на изземване от потребителите.

С Регламент (ЕС) 2023/988 се разширява обхвата на надзор на пазара за обща безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти по отношение на изземването на опасни продукти от потребителите, информиране на потребителите за изземване на опасни продукти, съобщенията за изземване на опасни продукти и обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти.

Действащото национално законодателство съдържа изисквания за изтегляне от пазара и за изземване от потребителите на опасни стоки, както и за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни стоки. Наредба за условията и реда за изтегляне от пазара, изземване от потребителите и унищожаване на опасни стоки и за реда за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни стоки, приета с ПМС 130 от 2.06.2006г., посл. изм. ДВ, бр.53 от

08.07.2022г. урежда реда за изтегляне от пазара и за изземване на опасни стоки от потребителите. Разпоредбите на Наредбата обаче се прилагат само за нехармонизираните продукти и не се прилагат за изземване на опасни продукти от потребителите, за които има хармонизирано законодателство за безопасност. Освен това, разпоредбите на Наредбата не отговарят напълно на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/988 относно изземването на опасни продукти и съдържанието на съобщенията за изземване. Също така, разпоредбите на Наредбата не предоставят правни средства за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на продукти, които са обхванати от хармонизираното законодателство за безопасност. Вследствие на това, действащата нормативна уредба не е в съответствие с новоприетото европейско законодателство за обща безопасност на продуктите, тъй като:

по отношение на хармонизираните продукти – няма изисквания за:

- изземване на опасни продукти от потребителите;
- отправяне на съобщения за изземване на опасни продукти ; и
- предоставяне на правни средства за защита на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти.

по отношение на нехармонизираните продукти: действащата правна рамка не отговаря напълно на изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2023/988.

Действащото национално законодателство за обща безопасност на стоките не може да отговори на следните предизвикателства:

- изземването на опасни продукти от потребителите не е ефективно;
- не съдържа правни средства за защита на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти (хармонизирани и нехармонизирани).

Негативните последиците от не решаването на този проблем се увеличават, тъй като Регламент (ЕС) 2023/988 се прилага от 13 декември 2024 г., което затруднява икономическите оператори и излага на риск потребителите от продажба на опасни стоки онлайн.

По отношение на процедурата на чл.181р от Закона за защита на потребителите е прието, че тя съставлява административна тежест за организациите, желаещи да бъдат признати за орган за алтернативно решаване на спорове. Съгласно разпоредбата на чл.181р от ЗЗП от тези лица се изисква да предоставят следната информация, която може да бъде установена по служебен път: „удостоверение за регистрация, актуално състояние или други документи“.

1.2 *Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промянав организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).*

Действащата нормативна уредба не е в съответствие с новоприетото европейско законодателство за общата безопасност на продуктите по отношение на:

- органите за надзор на пазара, предвид на това, че новият регламент разширява обхвата на част от неговите разпоредби, **и по отношение на хармонизираните продукти**, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020 (система за бързо предупреждение „*Safety Gate*“ и уеб портала „*Safety Business Gate*“;
- изземване на опасни продукти и обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на продукти, за които няма специални изисквания за безопасност;
- липсва правна уредба за изземване на опасни продукти в хармонизираната област;
- липсват правни средства за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на хармонизирани продукти.

Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство без промяна на нормативната уредба. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети действия за приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите (ЗИД на ЗЗП), с който да бъдат отстранени несъответствията. Последното е валидно и по отношение на процедурата на чл.181р от Закона за защита на потребителите, в която е необходимо да бъдат направени съответните изменения за изпълнението на мярка, включена в Плана за намаляване на

административната тежест.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
Действащата нормативна уредба не позволява разрешаване на посочения проблем, доколкото към настоящия момент правилата, предвидени в новото европейско законодателство за общата безопасност относно изземването на опасни продукти от потребителите, съобщенията за изземване на опасни продукти и за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти, не са регламентирани по отношение на хармонизираните продукти. Новото законодателство ще се прилагат не само за продуктите за които няма хармонизирано европейско законодателство за безопасност, но и за хармонизираните продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или от правото на ЕС.
Законопроектът е включен като мярка **№ 181** от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС за 2025г. Предложените промени в Закона за защита на потребителите са в резултат на предприетите мерки за осигуряване прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988. Необходимо е да се обезпечи прилагане на разпоредбите на регламента относно изземване на опасни продукти от потребителите, съобщенията за опасни продукти и да се предоставят правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти.
Жалбите на потребители в случаите на изземване на опасни стоки ще се разглеждат по реда на Закона за защита на потребителите. Не е възможно да се предвидят бъдещите разходи на икономическите оператори, свързани с изземването на опасни стоки, тъй като не може да се предвидят количествените стойности на опасните стоки, които ще бъдат пуснати на пазара и свързаните с това разходи. Много често, изземването на опасни стоки е инициирано от самите икономически оператори, които изтеглят от пазара, предлаганите от тях опасни стоки.

Предвид на това, че разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988 за изземване на опасни продукти от потребителите и за предоставяне на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване ще се прилагат и за хармонизираните продукти е необходимо да се направят съответни изменения в следните закони, които съдържат изисквания за безопасност на хармонизирани продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020:

- Закон за здравето;
- Закон за техническите изисквания към продуктите;
- Закон за медицинските изделия;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия;
- Закон за движение по пътищата;
- Кодекса на търговското корабоплаване.

Предвидените изменения следва да обезпечат, че разпоредбите на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988 се прилагат и по отношение на изискванията за безопасност към продуктите, обхванати в тези закони.

Законопроектът е включен като мярка 117 „Служебно събиране на информацията в процедурата по чл.181р от ЗЗП“ от Плана за намаляване на административната тежест (приет с РМС № 223 от 29 март 2024г.).

1.5.Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на
политиката и какви са резултатите от тях?
Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката по отношение прилагане на Закона за защита на потребителите в частта обща

безопасност на стоките и на Наредбата за условията и реда за изтегляне, изземване от потребителите и унищожаване на опасни стоки и за реда за обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни стоки.

Проблем 3: Неефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане.

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Инициативата на Европейската комисия за ново европейско законодателство за колективните искове е последващо действие на Проверката за пригодност „REFIT“ на правото за защита на потребителите и маркетинговото право (**„Проверката за пригодност“**)[1], публикувана на 23 май 2017 г., която обхваща преглед на разпоредбите на Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите **(„Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения“)** и на Доклада на Комисията относно изпълнението на Препоръка на Комисията от 11 юни 2013 г. за общи принципи на механизмите за колективна защита относно исковете за преустановяване и забрана, свързани с нарушения на права и исковете за средства за правна защига в държавите-членки, предоставени, съгласно правото на Европейския съюз (2013/396/ЕС) **(„Доклад относно изпълнението на Препоръка на Комисията“)**[2].

Тези оценки показваха, че рискът от нарушения на законодателството на ЕС, който засяга колективните интереси на потребителите се увеличава поради икономическата глобализация и цифровизацията. Търговците, които нарушават законодателството на ЕС могат да засегнат хиляди или дори милиони потребители с една и съща подвеждаща реклама или едни и същи стандартни неравноправни договорни условия в различни икономически сектори. В тази връзка, от изключително значение е ефективното прилагане на правилата на ЕС, поради което е необходима стабилна, ефикасна и ефективна система на прилагане, която да гарантира, че държавите-членки напълно прилагат, въвеждат и упражняват законодателството на ЕС и осигуряват адекватна защита на гражданите с цел елиминиране на последиците от нарушенията на правото на ЕС.
Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения е важен инструмент, който улеснява прилагането на законодателството за защита на потребителите. Основната цел на тази директива бе подобряване прилагането на законодателството за защита на потребителите в Европейския съюз (спиране на вътрешните и трансгранични нарушения на законодателството), с оглед по-доброто функциониране на Вътрешния пазар. За постигане на тази цел, директивата предоставя възможност на квалифицирани организации, определени от държавите-членки на ЕС, като организации за защита на потребителите или независимите държавни органи, да завеждат искове за защитата на колективните интереси на потребителите с цел преустановяване на нарушения на правото на ЕС. Другата важна цел на Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения бе да улесни използването на исковете за преустановяване на нарушения на

[1] Проверката за пригодност обхваща Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в договорите, Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции , Директива 98/6/ЕО относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите, Директива 2005/29/ЕО относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите . Вж. за резултати SWD (2017) 208 final и SWD (2017) 209 final от 23.5.2017 г., достъпни на: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

[2] Докладът относно изпълнението на Препоръка на Комисията е достъпен на: https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2018)40&lang=en

законодателството за защита на потребителите в трансграничен контекст.

Посочената директива, обаче не отговори в достатъчна степен на предизвикателствата, свързани с прилагането на потребителското право. Докладите относно нейното прилагане, изготвени от Европейската комисия през 2008 г. и 2012 г. и „Проверката за пригодност“ от 2017 г., в рамките на която бе осъществен преглед на директивата, потвърждават нейната важност и показаха, че въвеждането, благодарение на директивата, във всички държавите-членки на ЕС на процедурата за преустановяване и забрана на нарушения на законодателството за защита на потребителите е донесло значителни ползи за европейските потребители. Разпоредбите на директивата се оказаха успешен инструмент за контрол на пазарите, особено за осигуряване на справедливи договорни условия. Процедурата за преустановяване и забрана на нарушения на законодателството за защита на потребителите е била използвана до голяма степен за национални нарушения, и е имала ограничено въздействие по-отношение на трансграничните нарушения. Въпреки това, „Проверката за пригодност“ заключи, че Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения има значителни недостатъци, на които ако не бъде обърнато внимание, биха продължили да нарушават нейната ефективност и да доведат до нейното неоптимално използване. Констатациите от „Проверката за пригодност“ показаха, че дори в държави-членки на ЕС, в които исковете за преустановяване на нарушения се считат за ефективни и са широко използвани, потенциалът на директивата не е напълно разгърнат поради определени елементи, които не са уредени напълно.

Основните идентифицирани недостатъци както в България, така и в останалите държави-членки на ЕС, които оказват влияние върху ефективността и ефикасността на исковете за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите са: ограниченият обхват на приложение на механизмите за преустановяване и забрана, продължителността на процедурата, ограниченото въздействие на решенията за преустановяване и забрана на практики (решенията имат ефект само между страните), ниският размер на санкциите за неспазване на решенията и наличието на давностни срокове за предявяване на искове за средства за правна защита, докато е висяща процедурата за преустановяване и забрана. Тези недостатъци са още по-сериозни при исковете за преустановяване и забрана на нарушения с трансгранично измерение, поради което възможността да се търси преустановяване или забрана на нарушения в друга държава-членка почти не се използва от квалифицираните организации.

В същото време, „Докладът относно изпълнението на Препоръка на Комисията“ показа, че в държавите-членки където съществува механизъм за колективно обезщетение, той се използва рядко и е твърде неефективен, поради редица фактори като сложност на процедурата и наличието на давностни срокове за предявяване на искове за средства за права защита, докато е висяща процедурата за преустановяване и забрана.

„Проверката за пригодност“ установи, че в повечето държави-членки на ЕС сложността на процедурата произтича от факта, че е необходимо първо да бъде предявен иск за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и едва след това да бъде предявен иск за обезщетяване на потребителите. Това се явява сериозна пречка пред ефективното използване на исковете за обезщетяване на потребителите. На следващо място, „Докладът относно изпълнението на Препоръка на Комисията“ показа, че в повечето правни системи на държавите-членки давностните срокове за предявяване на искове за средства за права защита са по-кратки от продължителността на процедурата за преустановяване или забрана на нарушения, включително възможните обжалвания. В резултат на това потребителите губят правото на обезщетение, докато печалбата, получена от незаконната практика остава за търговеца. Това, съчетано с факта, че съществуващите санкции за неспазване на решенията за преустановяване или забрана в държавите-членки не изглеждат достатъчно възпиращи, не обезкуражава търговеца да продължи нарушението и не предотвратява в достатъчна степен възможни бъдещи нарушения. Поради това е необходимо да се гарантира, че висящ представителен иск за преустановяване или

забрана води до спиране или прекъсване на приложимите давностни срокове по отношение на потребителите, заинтересовани от представителния иск, така че тези потребители, независимо дали действат индивидуално или са представлявани от квалифицирана организация, не са възпрепятствани впоследствие да предявят иск за средства за правна защита във връзка с предполагаемото нарушение поради изтичане на давностните срокове в хода на представителния иск за мерки за преустановяване или забрана.

Идентифицираните недостатъци по отношение на механизма за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане, ако не бъдат разрешени, ще продължат да оказват неблагоприятно влияние върху неговата ефективност, дори се очаква да се задълбочават с времето с нарастване на потребителските сделки в резултат на глобализацията и цифровизацията. Проблемът се изостря допълнително от продължителното забавяне за въвеждане на директивата, тъй като България не може да нотифицира пред Европейската комисия организации, които имат право да водят представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите.

1.2 Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

В България, колективната защита на потребителите е уредена в глава девета, раздел IV "Средства за колективна защита. Искове за преустановяване на нарушения и за обезщетение на потребителите" от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), а производството по тези искове е уредено в глава XXXIII "Производство по колективни искове" от Гражданския процесуален кодекс. Съгласно разпоредбата на чл. 186, ал. 2 на ЗЗП, всяко действие на търговец, което уврежда колективни интереси на потребителите и противоречи на разпоредбите на изброените в нея български закони и закони на държавите-членки на Европейския съюз, които въвеждат изрично посочени европейски директиви, съставлява нарушение на колективните интереси на потребителите. Нарушенията на колективните интереси на потребителите се санкционират чрез предявяване пред съдилищата на искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите от страна на Комисията за защита на потребителите и на сдруженията за защита на потребителите.

Исковете за преустановяване на нарушения имат сериозен превантивен ефект, тъй като могат да бъдат предявени във всеки един момент от началото на нарушението, без да е необходимо да се изчаква настъпването на евентуален вредоносен резултат. Въпреки това, съществуват редица проблеми в практиката, които оказват влияние върху ефективността на исковете за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите. Основните идентифицирани проблеми, които оказват влияние са, както следва: продължителност на съдебните процедури, ограниченото въздействие на решенията за преустановяване и забрана на практики (решението има ефект само между страните, т.е. за същото нарушение, извършено от друг търговец е необходимо предявяване на друг съдебен иск) и ниският размер на санкциите за неспазване решенията на съда. Както е посочено и по-горе, продължителността на съдебните процедури е ключова пречка, намаляваща ефективността на исковете за преустановяване и забрана на нарушения, тъй като същата може да варира от няколко месеца до години, видно от данните, предоставени в годишните доклади за дейността на Комисията за защита на потребителите за 2021 и 2022 година.

Ограниченото действие на решенията за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите, съставлява съществен проблем при прилагане на законодателството относно колективните искове. Проблемът се състои в това, че съдебните решения имат ефект само между страните в съдебните производства, което означава, че решението поражда ефект само по отношение на търговеца, срещу който е предявен иска за преустановяване или забрана, но не и по отношение на други търговци, които използват същата незаконна практика или същите неравноправни условия в предлаганите от тях договори. В резултат

на това, Комисията за защита на потребителите и сдруженията за защита на потребителите трябва да предявят отделни колективни искове срещу всеки търговец, който използва същата незаконна практика или същите неравноправни условия. Това от своя страна надхвърля техните човешки и финансови ресурси и не на последно място, е допълнителна тежест за съдебната система.

Законът за защита на потребителите предвижда също и предявяване на искове за обезщетяване за вреди на колективните интереси на потребителите. Съгласно закона, само сдружения за защита на потребителите имат право да предявят такива искове. Законът за защита на потребителите предвижда възможност за предявяване на следните колективни искове за обезщетение:

- иск по чл. 188, ал. 1 от ЗЗП за защита на колективните интереси на всички потребители. При този вид иск, сдруженията на потребителите имат право да предявят иск за обезщетяване на вредите, причинени на колективните интереси на потребителите. Полученото обезщетение може да бъде изразходвано само за защита на интересите на потребителите ; и
- иск по чл.189, ал.1 от ЗЗП, когато са причинени вреди на двама или повече потребители. При него сдруженията на потребителите могат да предявят единствено от името на потребителите иск пред съда за обезщетение на претърпените от тях вреди.

Основните идентифицирани проблеми при прилагане на исковете за обезщетение, които оказват влияние върху тяхната ефективност са сложността на производствата и наличието на давностни срокове за предявяване на искове за обезщетение, докато е висяща процедурата за преустановяване и забрана. За да бъде предявен някой от тези два иска за обезщетение (по чл. 188, ал. 1 или по чл. 189, ал. 1 от ЗЗП) е необходимо първо да е установено нарушение на законодателството за защита на потребителите, чрез заведен иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите. Това обикновено отнема доста дълъг период от време, през който в много случаи изтича давностния срок за предявяване на иск за обезщетение. Поради това, за съжаление броят на заведените искове за обезщетение на вреди от приемането на Закона за защита на потребителите до този момент е изключително малък.

Към настоящия момент, идентифицирания проблем не може да се реши в рамките на съществуващото национално законодателство и възниква въпросът, дали съществуващият режим за предявяване на колективни искове по Закона за защита на потребителите и ГПК не се нуждае от промяна в светлината на икономическата глобализация и цифровизация, и във връзка с повишения риск от нарушения на законодателството на ЕС, които засягат колективните интереси на потребителите и в светлината на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета относно представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Идентифицираните проблеми не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство, тъй като е необходимо да бъдат въведени редица нови за Закона за защита на потребителите и за Гражданския процесуален кодекс норми и положения. Необходимо е да се извършан промени в националното законодателство относно:

- разширяване на материалния обхват на исковете за преустановяване на нарушенията и за средства за права защита за вреди на колективните интереси на потребителите;
  уеднаквяване на критериите за признаване на квалифицираните организации, предвидени в националното законодателство с тези, предвидени в Директива (ЕС) 2020/1828;
- предвиждане на изисквания относно финансиране на исковете за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите;
- предоставяне на информация на потребителите от страна на квалифицираните организации за исковете за защита на колективните интереси на потребителите;
- установяването на система от санкции, приложими както при неизпълнение или неспазване на мерки за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на колективните

интереси на потребителите, така и при неизпълнение от страна на търговец на мерки във връзка с предоставяне на информация, относно всяко окончателно решение или споразумение, и също при не предоставяне на доказателства, разпоредени от съда.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или от правото на ЕС.

Законопроектът изпълнява и мярка от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС за 2024. Мярката е прехвърлена в Плана за действие за 2025 г., със срок за изпълнение 31.01.2025 г. Предложените промени са в резултат на задължението за въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828. Необходимо е също така, да се въведат мерките, посочени в т.1.3.

С преходните и заключителни разпоредби на законопроекта ще се направи допълнение на Гражданския процесуален кодекс, чрез създаване на нова *глава тридесет и трета „а“. “Производство за защита на колективните интереси на потребителите“*. Предявяването на представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите по Директива (ЕС) 2020/1828, с които се регламентират производствата по искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и по искове за средства за права защита на колективните интереси на потребителите, ще се уреди в Гражданския процесуален кодекс, в посочената по-горе глава тридесет и трета „а“. В съответствие с изискванията на чл. 12 (2) на Директива (ЕС) 2020/1828, индивидуалните потребители, които принадлежат към групата потребители, няма да дължат разноски за производството по представителен иск за средства за права защита. Ще се предвиди спиране на давностните срокове за предявяване на представителен иск за средства за права защита (давностните срокове ще спират да текат по отношение на заинтересованите потребители от момента на предявяване на представителен иск за преустановяване или забрана на практика до влизане в сила на окончателното решение на съда по предявения представителен иск за преустановяване или забрана на практиката).

По отношение на действието на решенията по представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите: в съответствие с чл. 15 на Директива (ЕС) 2020/1828, *глава тридесет и трета „а“ “Производство за защита на колективните интереси на потребителите“* от ГПК ще предвиди, че влязло в сила съдебно решение, с което се установява нарушение на колективните интереси на потребителите ще може да се ползва от всички страни като доказателство във всеки иск за средства за права защита срещу същия търговец за използване на същата практика.

Законопроектът ще въведе следните нови моменти в националното законодателство по отношение на исковете за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и на исковете за вреди на колективните интереси на потребителите:

- ✓ ще се разшири значително материалния обхват на представителните искове;
- ✓ ще се разшири кръгът на квалифицираните организации, имащи право да предявяват представителни искове за средства за правна защита;
- ✓ ще се предвидят се единни критерии за признаване на квалифицираните организации;
- ✓ ще се предвиди задължение за търговеца за информиране на заинтересованите потребители от представителния иск за средства за права защита;
- ✓ ще се уредят производствата по искове за преустановяване или забрана на практики и по искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите.

Съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828, всяка организация, която желае да бъде призната за квалифицирана организация да предявя искове за преустановяване и забрана на практики и на искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите ще трябва да отговарят на следните изисквания:

- ✓ да е юридическо лице и да може да докаже 12 месеца реална обществена дейност за защита

на интересите на потребителите преди подаването на заявлението за признаване;

- ✓ в съответствие с предмета на своята дейност, да има законен интерес да защитава интересите на потребителите;
- ✓ да е с нестопанска цел;
- ✓ да е независима и да не се влияе от лица, различни от потребителите, по специално от търговци, които имат икономически интерес от предявяване на представителен иск, включително в случай на финансиране от трети страни, и за тази цел, да е установила процедури за предотвратяване на такова влияние, както и за предотвратяване на конфликти на интереси между нея, лицата, които ѝ предоставят финансиране и интересите на потребителите;
- ✓ да оповестява публично на ясен и разбираем език чрез подходящи средства, по-специално на своята интернет страница, информация, която доказва, че организацията отговаря на посочените по-горе критерии, и информация относно източниците на своето финансиране като цяло, своята организационна, управленска и членска структура, своя предмет на дейност и своите дейности.

1.5.Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на глава девета, раздел IV,"Средства за колективна защита. Искове за преустановяване на нарушения и за обезщетение на потребителите" от Закона за защита на потребителите и на глава Тридесет и трета от ГПК „Производство по колективни искове".

2. Цели:

Обща цел: Изготвеният проект на ЗИД на Закона за защита на потребителите има следните общи цели:

- да създаде условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988, да гарантира непротиворечиво тълкуване на разпоредбите на регламента от страна на икономическите оператори и от органите за надзор на пазара и да обезпечи, че потребителите са защитени от опасни продукти.
- да въведе в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828.

Наред с посочените общи цели, проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите има и следните специфични цели:

За Проблем 1: Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

Цел 1: Обезпечаване безопасността на всички продукти и рискове, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, в т.ч. и за продукти и рискове, свързани с новите технологии, продуктите, свързани с интернет.

Цел 2: Обезпечаване безопасност на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия.

Цел 3 : Определяне на органи за надзора на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988, и по-добро съгласуване на изискванията за безопасност на хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти.

За Проблем 2: Липса на правна рамка за изземване на опасни продукти от потребителите и на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване опасни продукти в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988. Наличие на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.

Цел 1 : Повишаване ефективността на изземванията на опасни продукти от потребителите**.**

Цел 2 : Обезпечаване на ефективен мониторинг на действията на икономическите оператори за изземване на опасни продукти от потребителите.

Цел 3: Подобряване на възможностите за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти.

Цел 4: Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП.

За проблем 3: **Неефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане.**

Цел 1: Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.

Цел 2 : Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите.

Цел 3: Отстраняване на последиците от нарушенията на законодателството за защита на потребителите, които засягат колективните интереси на потребителите.

3. Заинтересовани страни:

За проблем 1: Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

Пряко заинтересовани страни:

1. Всички икономически оператори - производители, упълномощени представители, вносители, дистрибутори, доставчици на онлайн места за търговия, доставчици на услуги за обработка на поръчки, които пускат или предоставят на българския пазар продукти, предназначени за потребителите, които влизат в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988.

Всички икономически оператори ще имат задължения относно пускането и предоставянето на пазара на безопасни продукти, в зависимост от тяхната роля на пазара, независимо дали продуктите се предлагат от разстояние (онлайн или чрез онлайн местата за търговия) или на място във физически обекти.

Икономическите оператори ще имат следните задължения:

- ✓ проследимост на продуктите - за производители и вносители;
- ✓ проследимост на продуктите – за онлайн търговците (онлайн търговци на дребно, дистрибутори или доставчици на онлайн местата за търговия) задължение за проследимост на продуктите и предоставяне на друга информация относно безопасността на продуктите;
- ✓ проследимост на продукти, които е вероятно да представляват сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите - отнася се за всички икономически оператори, които пускат или предоставят на пазара такива продукти.

По информация от Публичния списък на електронните магазини, поддържан от Национална агенция по приходите, броят на онлайн магазините нараства всяка година и към момента възлиза на 27 643 електронни магазина. По данни на Националния статистически институт, общият брой на търговските обекти за продажба на нехранителни стоки на дребно към 31.12.2021 г. е 70 123

магазина. Не са налице официални данни по отношение броя на вносителите и дистрибуторите на български пазар. Следва да се има предвид, че през последните месеци в Комисията за защита на потребителите се получават митнически уведомления за внос на стоки, които попадат в областта на общата безопасност на продуктите и от страна на физически лица.

Броят на действащите производители, упълномощени представители, вносители, дистрибутори, доставчици на онлайн места за търговия, доставчици на услуги за обработка на поръчки на националния пазар, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988 е динамична величина, поради което е трудно да бъдат посочени конкретни количествени данни за заинтересованите икономически оператори.

2. Органи за надзор на пазара:

- Комисията за защита на потребителите за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988;
- Контролните органи, определени като органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1020 за продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020 - за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988.

Предоставят се нови правомощия на Комисията за защита на потребителите за надзор на пазара, в съответствие с предвидените правомощия в Регламент (ЕС) 2019/1020 за надзор на пазара. Уеднаквяват се правомощията на органите на надзор на пазара на хармонизираните и нехармонизираните продукти, което ще има за резултат подобряване на взаимодействието между органите за надзор на пазара и използване на съществуващите структури и ресурси.

3. Потребители - всички потребители, съгласно дефиницията на Закона за защита на потребителите, които сключват договори за продажба на стоки от разстояние и/или на място във физически обекти.

Прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 ще доведе до по-големи ползи за защита здравето и безопасността на потребителите, особено по отношение намаляване на рисковете, породени от новите технологии.

Съгласно оценката на въздействие, изготвена от Европейската комисия, Регламент (ЕС) 2023/988 ще доведе до „*значителни*“ ползи за потребителите в т. ч. намаляване появата на опасни продукти, намаляване случаите на наранявания, причинени от тях, както и последващо повишаване на доверието на потребителите.

4. Сдружения за защита на потребителите:
Регламент (ЕС) 2023/988 предвижда, посредством създадения и поддържан от Европейската Комисия уеб портал „Safety Gate“, сдруженията на потребителите да имат възможност да подават информация за продукти, които може да породят риск за здравето и безопасността на потребителите. Две представителни сдружения на потребителите в България и едно сдружение, работещо на национално ниво.

5. Министерство на икономиката и индустрията - провежда и координира държавната политика за защита на потребителите и предприема мерки за нейното интегриране при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики.

За Проблем 2: **Липса на правна рамка за изземване на опасни продукти от потребителите и на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване опасни продукти в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988. Наличие на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.**

Пряко заинтересовани страни:

1. Всички икономически оператори, посочени и за проблем 1: производители, упълномощени представители, вносители, дистрибутори, доставчици на онлайн места за търговия, доставчици на услуги за обработка на поръчки, които пускат или предоставят на българския пазар хармонизирани

продукти, предназначени за потребителите, които влизат в обхвата на в Регламент (ЕС) 2023/988. Всички икономически оператори, независимо дали продават онлайн или офлайн ще имат задължения относно пускането и предоставянето на пазара на безопасни продукти, в зависимост от тяхната роля на пазара, за изземване на опасни продукти от потребителите и за предоставяне на информация на потребителите, свързана с изземването и за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти.

Поради широкия обхват на Регламент (ЕС) 2023/988, чиито разпоредби ще се прилагат изцяло за нехармонизираните продукти, а част от неговите разпоредби ще се прилагат и за хармонизираните продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент (ЕС) 2019/1020 е изключително трудно да се установи точния брой на икономическите оператори на националния пазар, които следва да се съобразят с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/988.

2. Органи за надзор на пазара:

- Комисията за защита на потребителите за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988;
- Контролните органи, определени като органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1020 за продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020 - за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988.

Предоставят се нови правомощия на органите за надзор на пазара по отношение изземването на опасни продукти. Органите за надзор на пазара по Регламент 2019/1020 ще имат нови задължения за надзор по отношение изземването на опасни продукти от потребителите.

3. Потребители - всички потребители, съгласно дефиницията на Закона за защита на потребителите, които сключват договори за продажба на стоки от разстояние и/или на място във физически обекти.

Прилагането на регламента ще има положителен ефект върху доверието на потребителите, което от своя страна ще увеличи търсенето на потребителски стоки, предлагани от разстояние и чрез различни онлайн канали. Прилагането на регламента ще намали наличието на опасни продукти на пазара, което от своя страна ще ограничи вредите за потребителите, породени от неефективни изземвания на опасни продукти.

4. Сдружения за защита на потребителите:
Регламент (ЕС) 2023/988 предвижда, посредством създадения и поддържан от Европейската Комисия уеб портал „***Safety Gate***“, сдруженията на потребителите да имат възможност да подават информация за продукти, които може да породят риск за здравето и безопасността на потребителите. Две представителни сдружения на потребителите в България и едно сдружение, работещо на национално ниво.

Всички организации, отговарящи на изискванията, желаещи да бъдат признати за органи за алтернативно решаване на спорове.

5. Министерство на икономиката и индустрията - провежда и координира държавната политика за защита на потребителите и предприема мерки за нейното интегриране при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики**.**

За проблем 3: Неефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане.

Пряко заинтересовани страни:

Потребители: всички потребители, съгласно дефиницията на Закона за защита на потребителите, чиито права могат да бъдат засегнати или вече са засегнати в резултат на неспазване на разпоредбите на законодателството за защита на потребителите;

Търговци: всички икономически оператори, които не спазват разпоредбите на законодателството за защита на потребителите и с това нарушават интересите на голям брой потребители;

Квалифицирани организации: организации, имащи право да предявяват представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите, които са признати от министъра на икономиката и индустрията и са включени в списъка на квалифицираните организации в Република България, имащи право да предявяват представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите;

Комисията за защита на потребителите, като квалифицирана организация в Република България, имаща право да предявява представителни искове за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите;

Квалифицирани организации определени от държави-членки на ЕС за предявяване на трансгранични представителни искове.

Министърът на икономиката и индустрията като компетентен орган за признаване на квалифицираните организации за предявяване на представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите;

Съдилищата в Република България: като органи на съдебната власт, които разглеждат и се произнасят по предявени представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите;

Европейския потребителски център в България: като орган предлагащ безплатна и индивидуална информация, съвети и съдействие на потребители, които имат проблеми с покупки зад граница в ЕС, Исландия, Норвегия или Обединеното кралство.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове) , върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Вариантите на действие са:

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

Вариант 2: „Приемане на мерки за въвеждане и/или прилагане в националното законодателство на изискванията на акт на органите на Европейския съюз“ предвижда да бъдат извършени изменения и допълнения в Закона за защита на потребителите, за да се осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 и въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828 относно представителните искове - **Приемане на проекта на ЗИД на Закона за защита на потребителите**.

4.1. По проблем 1: Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант нормативната уредба не се изменя и не се осигурява прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988. Ще продължи да се прилага действащото законодателство, с което не се решава Проблем 1. Действащият Закон за защита на потребителите не регламентира безопасността на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, продавани онлайн или чрез онлайн местата за търговия и относно рисковете, свързани с новите технологии, продуктите, свързани с интернет. Няма да се определят органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988. Няма да се

уеднаквят правилата за безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти. Предвид на това, че няма да се създадат условия за прилагане на Регламента е възможно Европейската комисия да открие наказателна процедура срещу България.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант (неприемане на проекта на ЗИД на ЗЗП) не се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай, че не се приеме предложената промяна и не се осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988:

- ще е налице несъответствие между националното законодателство и законодателството на ЕС за общата безопасност на продуктите, което може да доведе до стартиране на процедура за нарушение срещу България за неприлагане на европейските разпоредби;
- в резултат на несъответствията и на възможно противоречиво тълкуване между разпоредбите на регламента и тези на Закона за защита на потребителите може да бъде нарушено нормалното функциониране на пазара на продукти в България. Това би поставило икономическите оператори в неравностойно положение по отношение на участието им в единния европейски пазар;
- дефиницията на термина „стока“ в Закона за защита на потребителите няма да бъде променено, така че рисковете за безопасността, произтичащи от софтуера ще бъдат обхванати, само ако софтуерът е вграден в даден продукт, към момента на пускането му на пазара. Няма да има специални изисквания по отношение актуализация на софтуера;
- производителите, установени извън ЕС няма да имат лице, установено в ЕС, което да отговаря за нехармонизираните продукти в ЕС, което да отговаря за всички въпроси, свързани с безопасността на продуктите (отговорен представител);
- органите за надзор на пазара на хармонизираните продукти няма да имат правомощия за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия.

Не се очакват макроикономически ефекти със значително въздействие от прилагането на **Вариант 1.** Разликите в прилагането на законодателството за обща безопасност на продуктите в държавите-членки на ЕС ще останат, поради различната оценка на риска от органите за надзор на пазара в различните държави-членки. Не се очаква въздействие върху конкуренцията и иновациите. Ще се запази правната несигурност по отношение прилагане на изискванията за обща безопасност в частта софтуер на продуктите. Дефиницията на термина „продукт“ няма да включва софтуер.

Въздействия върху икономическите оператори:

Не се очакват въздействия на равнището на предприятията поради прилагането на Вариант 1 за конкретни видове икономически оператори, в т.ч. и за онлайн търговци и за доставчиците на онлайн местата за търговия. Този вариант няма да доведе до увеличаване на свързаните с безопасността на продуктите разходи за икономическите оператори, поради което не се очаква той да окаже въздействие върху цените на потребителските продукти на националния пазар.

Въздействия върху потребителите:

При този вариант няма да има ползи за потребителите. Вариант 1 няма да допринесе за намаляване на опасните продукти на националния пазар, както и за намаляване броя на злополуките и нараняванията, причинени от опасни продукти. Няма да бъдат намалени рисковете за безопасността на потребителите, дължащи се на продукти, продавани онлайн или чрез онлайн местата за търговия. Тъй като надзорът на онлайн местата за търговия няма да бъде подобрен, потребителите ще продължат да бъдат изложени на рискове по отношение безопасността на продуктите. С нарастващата роля на онлайн платформите в сектора на търговия на дребно, разходите за обществото, породени от опасни продукти, предоставени чрез онлайн местата за търговия от трети държави е възможно да се увеличат. Поради това не се очаква Вариант 1 да повиши нивото на защита

на потребителите, включително и на уязвимите групи потребители, като например децата и възрастните хора. Този вариант няма да допринесе за повишаване доверието на потребителите.

Въздействия върху органите за надзор на пазара:
Вариант 1 няма да има ползи за органите за надзор на пазара. При този вариант няма да се приведе в съответствие рамката за надзор на пазара за хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти. Няма да има единни общи изисквания за предприятията и отговорности и правомощия на органите за надзор на пазара. Ще остане риска от извършване на различаващи се оценки на риска от органите за надзор на пазара. Отговорностите и правомощията на органите за надзор на пазара ще останат различни по отношение на хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти. Този вариант не е свързан с допълнителни разходи за органите за надзор на пазара.

Социални въздействия, въздействия върху околната среда:
Не се очаква **Вариант 1** да има социално или екологично въздействие. Този вариант няма да доведе до намаляване броя на опасните продукти, пуснати или предоставени на националния пазар. Няма да доведе до намаляване на случаите на наранявания, причинени от потребителски продукти и респективно до намаляване на разходите за здравеопазване за лечения на наранявания, свързани с продукта. **Вариант 1** няма да допринесе за постигане на по-високо равнище на защита на потребителите и по-високо равнище на защита на околната среда.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Няма данни, че **Вариант 1 „Без действие“** има пряко или косвено действие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест: При **Вариант 1 „Без действие**“ няма промяна по отношение на административната тежест. Няма да се намали регулаторната сложност и тежест за предприятията.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 по отношение продажбите онлайн и чрез онлайн местата за търговия“:

Описание: Вариант 2 предвижда приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. Осигурява се прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 и се изпълняват поставените в него цели, с което се постига съответствие с новите европейски изисквания за обща безопасност на продуктите и извършването на надзор на пазара за обща безопасност на продуктите. Осигурява се прилагане на съответните разпоредби за надзор на пазара от Регламент (ЕС) 2019/1020 по отношение на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988.

По конкретно, с проекта на акт се регламентира следното:

- осигуряват се мерките за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988, включително посочване на задълженията на икономическите оператори, в т.ч. и на доставчиците на онлайн местата за търговия; включване на езиковите изисквания за предоставяне на информация от страна на икономическите оператори и разписване на санкции за нарушаване на изискванията на Регламента;
- въвежда се задължение за всички продукти от нехармонизираното законодателство на ЕС, да се обезпечи наличието на икономически оператор, установен в ЕС, който отговаря за безопасността на продукта;

- осигуряват се мерките за прилагане на съответните разпоредби за надзор на пазара от Регламент (ЕС) 2019/1020 по отношение на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988 ;
- осигуряват се мерките за прилагане на задълженията на доставчиците на онлайн местата за търговия от Регламент (ЕС) 2022/2065 по отношение безопасността на продуктите;
- определят се специфични изисквания към доставчиците на онлайн местата за търговия за безопасност на продуктите, търгувани чрез онлайн местата за търговия;
- определят се органите за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988, както следва:
  - Комисията за защита на потребителите;
  - контролните органи, определени като органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1020 за продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020 - за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988;
- определят се правомощията на органите за надзор на пазара, в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1020;
- предоставят се нови правомощия на органите за надзор на пазара по отношение на онлайн местата за търговия;
- определя Комисията за защита на потребителите да координира дейността на органите за надзор на пазара във връзка с безопасността на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988;
- определя се единно национално звено за контакт на Република България в системата за бързо предупреждение за обмен на информация за корективите мерки за опасни продукти „Safety Gate“, съгласно Регламент (ЕС) 2023/988 ;
- въвеждат се аспекти, свързани с продуктите, имитиращи храни при оценката за безопасност на продуктите.

Предвид на това, че разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988 за обща безопасност на продуктите ще се прилагат частично и за продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент (ЕС) 2019/1020 - за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988 ще се извършат промени в следните закони, съдържащи изисквания за безопасност за определени продукти:
- Закона за техническите изисквания към продуктите;
- Закона за здравето;
- Закона за медицинските изделия;
- Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия;
- Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закона за защита на растенията;
- Закона за движението по пътищата.

Промените в посочените закони ще предвидят мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 и по точно задължения на икономическите оператори и на доставчиците на онлайн местата за търговия за безопасност на продуктите при продажбите от разстояние, продажбите чрез онлайн платформите, както и санкции за не спазване на изискванията.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Вариант 2 предвижда привеждане в съответствие на правилата за надзор на пазара, които ще се прилагат за хармонизираните и нехармонизираните продукти. По ясната правна рамка за безопасност на продуктите ще намали разходите за привеждане в съответствие и административната тежест на предприятията. Това ще осигури еднакви условия на конкуренция за предприятията. Очаква се, че въвеждането на новите правила за обща безопасност на

продуктите ще допринесе за преодоляване на пречките за продажба на стоки, произтичащи от различията в националното право на държавите-членки на ЕС и за преодоляване фрагментирането на пазара.

Сближаването на правилата за обща безопасност на продуктите и за надзор на пазара на хармонизираните и нехармонизираните продукти в целия ЕС в дългосрочен план ще насърчи икономическия растеж. **Вариант 2** ще допринесе за повишаване на конкуренцията и конкурентоспособността. Регламентирането на изискванията за обща безопасност относно пускането и предоставянето на продукти на пазара ще повиши конкуренцията в рамките на единния вътрешен пазар на ЕС и на националния пазар, ще допринесе за по-голям избор на безопасни стоки на по-конкурентни цени за потребителите, ще повиши тяхната информираност. Положителното въздействие върху конкурентоспособността на икономиката на ЕС в най-общ смисъл ще доведе до нови възможности за търговия. Това означава преки ползи и за местните предприятия.
Вариант 2 ще окаже положително въздействие върху макроикономическата среда, тъй като ще осигури възможности за повишаване на конкурентоспособността, а в тази връзка и на икономическия растеж и заетостта. Ще се подобри функционирането на единния пазар на ЕС и по-добрата равнопоставеност между предприятията, отчасти чрез възпиращия ефект върху недобросъвестните търговци.

При този вариант ще се осигури пълно съответствие на националното законодателство с европейското по отношение на изискването за обща безопасност на продуктите. Ще се увеличат възможностите на икономическите оператори да участват ефективно в единния пазар на ЕС при продажба на стоки офлайн и онлайн, като те ще получат достъп до повече от една национална територия. Привеждането в съответствие на правилата за надзор на пазара за хармонизираните и нехармонизираните продукти ще създаде равнопоставени условия на конкуренция.

Въздействия върху икономическите оператори:
Чрез дадените правомощия на Комисията за защита на потребителите и на другите органи за надзор на пазара ще се осигури възможност за ефективен надзор на пазара за продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988**. Вариант 2** ще окаже въздействие върху разходите на предприятията за адаптиране на дейността им към новата хармонизирана регулаторна рамка, като те ще извършат еднократни разходи, които обаче ще бъдат значително по-ниски от разходите за адаптиране към националното законодателство на всяка отделна държава-членка на ЕС.

Основните разходи, свързани със спазване на регламента от икономическите оператори са както следва:

- разходи за привеждане в съответствие на икономическите оператори: създаване на вътрешни процедури за безопасност на продуктите, изпитване на продуктите, изземване на опасни продукти;
- разходи за спазване на задълженията за предоставяне на информация за безопасността на продуктите, при поискване от органите за надзор на пазара.

Въздействия върху потребителите:
Вариант 2 ще се има положително въздействие върху потребителите поради по-широкия обхват и по-голямата ефективност при защита на потребителите от опасни продукти, по специално по отношение намаляване на рисковете от новите технологии и при продажбата на продукти онлайн и чрез онлайн местата за търговия. Този вариант ще повиши безопасността на потребителите в онлайн среда и ще окаже положително въздействие върху доверието на потребителите. Този вариант ще допринесе за намаляване броя на опасните продукти на националния пазар и за намаляване броя на причинените от тях наранявания. **Вариант 2** ще повиши нивото на защита на потребителите, включително защитата на уязвимите потребители, тъй като прилагането на новото законодателство ще съдейства за недопускане на опасни продукти на националния пазар. Ще се създадат условия за пускане и предоставяне на пазара на продукти, за които е гарантирано, че са безопасни.
Въздействия върху органите за надзор на пазара:

В оценката на въздействието на регламента за общата безопасност на продуктите, Европейската комисия посочва, че привеждането в съответствие на разпоредбите за надзор на пазара на хармонизирани и нехармонизирани продукти ще доведе до подобряване ефективността на надзора на пазара и ще доведе до икономии на разходи, оценени на 0,7 милиона евро годишно в целия ЕС. Като цяло, ефективността на надзора на пазара ще се увеличи, главно в резултат на по-голям възпиращ ефект на санкциите и предвидения в регламента арбитражен механизъм за оценка на риска между органите за надзор на пазара в различните държави-членки на ЕС.
Що се отнася до разходите, Европейската комисия оценява, че прилагането на регламента от органите за надзор на пазара на държавите-членки би довело до относително умерени еднократни разходи за адаптиране и изпълнение. Органите за надзор на пазара ще имат следните разходи: прилагане на регламента, координация между органите за надзор на пазара, както на национално ниво, така и в рамките на ЕС чрез уеб портала „***Safety Gate*“.**

Същевременно, се очаква намаляване на административната тежест за органите за надзор на пазара чрез хармонизиране на правилата за надзор на пазара на хармонизираните и нехармонизираните продукти, интегриране на правилата за безопасност на продуктите, имитиращи храни, с правилата за безопасност на нехармонизираните продукти.

Социални въздействия

Очаква се **Вариант 2** да има положително социално въздействие по отношение на системата на здравеопазване и социалната система. Очаква се, че в резултат на новите изисквания за обща безопасност на продуктите и увеличените правомощия на органите за надзор на пазара за прилагане на законодателството, ще се намалят разходите за здравни грижи за причинени от продуктите наранявания.

Въздействия върху околната среда:
Очаква се **Вариант 2** да подобри безопасността на потребителите, като същевременно намали рисковете за околната среда. Този вариант ще има положително въздействие и ще гарантира по-високо равнище на живот на потребителите, както и опазване на околната среда. Това положително въздействие ще се засили чрез по-добро правоприлагане на законодателството за безопасност на продуктите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
При **Вариант 2** ще възникнат разходи за икономическите оператори, тъй като те ще трябва да изпълнят или гарантират изпълнението на съответните изисквания за обща безопасност на продуктите, предвидени в Регламент (ЕС) 2023/988**.** Това се отнася в най-голяма степен за производителите, които ще трябва да изготвят вътрешни процедури за безопасност на техните продукти, да извършват изпитване на продуктите преди тяхното пускане или предоставяне на пазара.

Ще възникнат допълнителни разходи за икономическите оператори, които пускат или предоставят на пазара хармонизирани продукти, тъй като за тях ще възникнат нови задължения по отношение безопасността на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия. Ще възникнат допълнителни разходи за онлайн търговците и за доставчиците на онлайн местата за търговия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:
Въздействия върху малките и средните предприятия:
Няма данни, че този вариант ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху малките и средни предприятия. Въздействията върху малките и средни предприятия не се различават по същество от въздействията върху останалите икономически оператори.

Административна тежест:

При **Вариант 2** изискванията за обща безопасност на продуктите на предприятията и отговорностите и правомощията на органите за надзор на пазара ще бъдат до голяма степен еднакви за хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти. Също така, разликите в прилагане на новото законодателство за обща безопасност на продуктите в различните държави-членки на ЕС ще бъдат намалени, което вероятно ще допринесе за намаляване на регулаторната сложност и по този начин за намаляване на административната тежест за предприятията. Съществува потенциал за намаляване на регулаторната тежест за предприятията, благодарение на предвидения в Регламент (ЕС) 2023/988 арбитражен механизъм за оценка на риска между органите за надзор на пазара в различните държави-членки на ЕС.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за

4.2. По проблем 2: Липса на правна рамка за изземване на опасни продукти от потребителите и на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988. Наличие на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: При този вариант нормативната уредба не се изменя и не се осигурява прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988. Ще продължи да се прилага действащото законодателство, с което не се решава Проблем 2. Няма да има промяна в механизма за изземване на опасните продукти от потребителите, предвиден в ЗЗП и в Наредбата за реда и условията за изтегляне от пазара, изземване от потребителите и унищожаване на опасни стоки и за реда за обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни стоки. Този ред обаче, се прилага само за нехармонизираните продукти и не съответства напълно на изискванията на регламента за изземване на опасни продукти и за предоставяне на правни средства за обезщетяване на потребителите. Освен това, действащото законодателство не съдържа изисквания за изземване на опасни продукти от потребителите в хармонизираната област. Няма да се намали административната тежест за организациите, отговарящи на изискванията и желаещи да бъдат признати за орган за алтернативно решаване на спорове.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант (неприемане на проекта на ЗИД на ЗЗП) не се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни, в т.ч. и върху организациите, отговарящи на изискванията и желаещи да бъдат признати за орган за алтернативно решаване на спорове.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай, че не се приемат предложените изменения и допълнение на ЗЗП и на съответните закони, които съдържат мерки за прилагане на хармонизирани продукти, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент 2019/1020, посочени в т. 1.4 по отношение на Проблем 2 и не се осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988:

- потребителите няма да се ползват от подобрения механизъм за изземване на опасни продукти по отношение на нехармонизираните продукти;
- потребителите няма да се ползват от механизъм за изземване на опасни хармонизираните продукти;
- потребителите няма да имат средства за правна защита в случаите на изземване на опасни продукти, предвидени в Регламент (ЕС) 2023/988.

Няма да се намали административната тежест за организациите, отговарящи на изискванията и желаещи да бъдат признати за орган за алтернативно решаване на спорове.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Въздействия върху икономическите оператори:

Не се очакват въздействия на равнището на предприятията поради прилагането на Вариант 1 за конкретни икономически оператори, в т.ч. и за онлайн търговците и за доставчиците на онлайн местата за търговия. Този вариант няма да доведе до увеличаване на свързаните с безопасността на продуктите разходи за икономическите оператори, поради което не се очаква той да окаже въздействие върху цените на потребителските продукти на националния пазар. Не се очакват въздействия върху организациите, отговарящи на изискванията и желаещи да бъдат признати за орган за алтернативно решаване на спорове.

Въздействия върху потребителите:
При този вариант няма да има ползи за потребителите**. Вариант 1** няма да допринесе за намаляване на опасните продукти на националния пазар, както и за намаляване броя на злополуките и нараняванията, причинени от опасни продукти. Потребителите няма да имат средства за правна защита за обезщетяване в случаите на изземване на опасни продукти в хармонизираната област.

Въздействия върху органите за надзор на пазара:
Вариант 1 няма да има ползи за органите за надзор на пазара. Органите за надзор на пазара няма да могат да разпоредят изземване от потребителите на опасни продукти от хармонизираната област**.**

Социални въздействия, въздействия върху околната среда:
Не се очаква **Вариант 1** да има социално или екологично въздействие. Този вариант няма да доведе до намаляване броя на опасните продукти, пуснати или предоставени на националния пазар. Няма да доведе до намаляване на случаите на наранявания, причинени от потребителски продукти и респективно до намаляване на разходите за здравеопазване за лечения на наранявания, свързани с продукта. **Вариант 1** не предвижда предоставянето на ефективни и безплатни средства за правна защита на потребителите, закупили опасен продукт, който е бил изъят от органите за надзор на пазара, или чието изземване е било инициирано от икономически оператор. Вариант 1 няма да допринесе за постигане на по-високо равнище на защита на потребителите и по-високо равнище на защита на околната среда.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма данни, че Вариант 1 „Без действие“ има пряко или косвено действие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест: При Вариант 1 „Без действие“ няма промяна по отношение на административната тежест. Няма да се намали регулаторната сложност и тежест за предприятията

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 по отношение изземването на опасни продукти. Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП“.

„Описание: Вариант 2 предвижда приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. Осигурява се прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 и се изпълняват поставените в него цели, с което се постига съответствие с новите европейски изисквания за обща безопасност на продуктите и извършването на надзор на пазара за обща безопасност на продуктите. Осигурява се прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988 относно изземване на опасни продукти (хармонизирани и нехармонизирани) от потребителите, предоставяне на информация на потребителите и на ефективни правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти. По конкретно, с проекта на акт се регламентира следното:

- осигуряват се мерките за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988;

- установяват се задължителни изисквания за повишаване ефективността на изземването на опасни продукти;
- изземване на опасни продукти от потребителите;
- предоставяне на информация на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти, съобщение за изземване;
- използване на задължителен образец на съобщение за изземване на опасни продукти от потребителите;
- предоставяне на правни средства за защита на потребителите в случаи на изземване на опасни продукти от потребителите: предоставя се право на потребителите на ефективно, безплатно и навременно средство за правна защита (ремонт, замяна, възстановяване за платените средства).

Предвид на това, че разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988 за обща безопасност на продуктите ще се прилагат частично и за продуктите, обхванати от актовете на Европейския съюз, включени в Приложение I на Регламент (ЕС) 2019/1020 - за прилагане на глава I, глава III, раздел II, глава IV, глава VI, глава VIII от Регламент (ЕС) 2023/988 ще се извършат промени в следните закони, съдържащи изисквания за безопасност за определени продукти:
- Закона за техническите изисквания към продуктите;
- Закона за здравето;
- Закона за медицинските изделия;
- Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия;
- Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закона за защита на растенията;
- Закона за движението по пътищата.

Промените в посочените закони следва да предвидят мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 и по точно задължения на икономическите оператори за изземване на опасни продукти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Въздействия върху икономическите оператори:
Този вариант е свързан с разходи за икономическите оператори, главно за привеждане на тяхната дейност в съответствие с изискванията на закона и на Регламент (ЕС) 2023/988. Същевременно, съгласно Оценката на въздействието на регламента, извършена от Европейската комисия, икономическите оператори биха могли да имат най-малко „незначителни“ до „умерени“ ползи от приемане на регламента поради неговия възпиращ ефект върху недобросъвестните търговци и по-доброто откриване на опасни продукти.
Намалява се административната тежест за организациите, отговарящи и желаещи да бъдат признати за органи за алтернативно решаване на спорове.
Въздействия върху потребителите:
При **Вариант 2** се очакват следните ползи за потребителите:
- подобряване на информацията, предоставяна на потребителите за наличието на опасни продукти;
- по-голямо участие на потребителите в изземването на опасни продукти;
- намаляване броя на опасните продукти и;
- намален брой наранявания на потребители, причинени от опасни продукти;

Във връзка с горното се може да се очаква и повишаване на доверието на потребителите**.**

Въздействия върху органите за надзор на пазара:
Въвеждането на еднакви правила за изземване на опасни продукти от потребителите и за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване, за хармонизираните и нехармонизираните продукти ще доведе до подобряване ефективността надзор на пазара и на свързаните с това икономии на разходи. Предоставят се нови правомощия на органите за надзор на пазара: ще имат възможност

да изискват информация от мониторинга, извършван от икономическите оператори относно изземването и да решат дали случаят може да бъде приключен.

Социални въздействия:

Въвеждането на допълнителни изисквания за проследимост и изземване на опасните продукти (хармонизирани и нехармонизирани) ще подобри ефективността на изземването на опасни продукти от потребителите. Прякото информиране на потребителите, засегнати от изземването на опасните продукти, ще доведе до икономии на разходи, тъй като икономическите оператори няма да използват обичайните търговски канали за информация. Освен това, се очаква че увеличените правомощия на органите за надзор на пазара да налагат санкции, ще подобрят значително дейностите по надзор на пазара и правоприлагането.

Очаква се **Вариант 2** да има положително социално въздействие по отношение на системата на здравеопазване и социалната система поради намаляване на разходите за здравни грижи, свързани с наранявания, причинени от продукти. Доколкото броят на опасните продукти на пазара ще се намали, в резултат прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988, това би могло да доведе до по-малък брой случаи на наранявания, причинени от потребителски продукти, нуждаещи се от медицинска помощ, като по този начин ще се намалят разходите за здравеопазване.

Въздействия върху околната среда:

Очаква се че този вариант ще има от умерени до значителни ползи по отношение подобряване на жизнения цикъл/качество на продуктите и ще допринесе за по-високо равнище на опазване на околната среда поради намаляване на опасните продукти, които също оказват въздействие върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични въздействия):

Въздействие върху икономическите оператори:

При **Вариант 2** ще възникнат разходи за икономическите оператори, тъй като те ще трябва да изпълнят или гарантират изпълнението на изискванията за обща безопасност на както на не-хармонизираните, така и на хармонизираните продукти по отношение предоставянето на информация на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти, съобщенията за изземване и обезщетяване на потребителите в случаи на изземване на опасни продукти. Възможно е тези разходи да доведат до увеличаване на административната тежест за икономическите оператори.

Въздействия върху потребителите:

Не се очакват отрицателни въздействия върху потребителите.

Въздействие върху органите за надзор на пазара:

Прилагането на проекта на ЗИД на ЗЗП, с който се създават условния за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 е свързано относително умерени еднократни разходи за адаптиране и прилагане на новото законодателство.

Социални въздействия: Не се очакват отрицателни социални въздействия.

Въздействия върху околната среда: Не се очакват отрицателни въздействия върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че този вариант ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху малките и средни предприятия. Въздействията върху малките и средни предприятия не се различават по същество от въздействията върху останалите икономически оператори. **Вариант 2** допринася за по-голяма равнопоставеност между предприятията. Може да се очакват умерени ползи за МСП по отношение на потенциала за увеличаване на бизнес приходите и доверието на потребителите. Въпреки че относително, увеличението на разходите като цяло е по-високо за МСП, въздействието

върху общите разходи на МСП се счита за умерено, когато се измерва спрямо ползите от прилагане на новото законодателство.

Административна тежест:
При **Вариант 2** изискванията за обща безопасност на продуктите към предприятията и отговорностите и правомощията на органите за надзор на пазара ще бъдат до голяма степен еднакви за хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти. От друга страна, **Вариант 2** включва някои допълнителни изисквания относно изземването на опасни продукти от потребителите и обезщетяване на потребителите в случаите на изземване. Това вероятно ще доведе до увеличаване на административната тежест.

Предвидените в Регламент (ЕС) 2023/988 правни средства за обезщетяване на потребителите в случаите на изземване на опасни продукти ще бъдат свързани с разходи за икономическите оператори. Независимо от това, като се има предвид, че понастоящем ефективността на изземването на опасни продукти от потребителите е ограничена, тези допълнителни мерки и свързаната с тях административна тежест изглежда пропорционална.

Намалява се административната тежест за организациите, отговарящи и желаещи да бъдат признат за органи за алтернативно решаване на спорове.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.

4.3. По проблем 3: Неефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: При този вариант нормативната уредба не се изменя и не се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828. Като резултат се запазват идентифицираните проблеми, свързани с действащата регулаторна рамка в Закона за защита на потребителите и в ГПК. Посочените проблеми ще продължат да проявяват негативните си последици както по отношение на правоприлагането, така и по отношение на отражението им върху потребителите и лоялните търговци, спазващи изискванията на законодателството за защита на потребителите. Въздействието на решенията за преустановяване и забрана на практики ще остане ограничено. Решенията на съдилищата ще продължават да имат ефект само между страните в конкретното производство. Несъответствието на разпоредбите на ЗЗП и на ГПК с изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828 ще доведе до риск за реализиране на наказателната процедура срещу Република България на основание чл.258 от Договора за функциониране на ЕС и заплащане на имуществени санкции.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
При този вариант (неприемане на проекта на ЗИД на ЗЗП) не се очакват положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(*върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въздействия върху икономическите оператори:
Въздействия върху потребителите и екологични въздействия:
Няма да бъде намален броя на нарушенията на правата на потребителите. Съществуващата процедура за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за обезщетяване за вреди на потребителите в условията на масово

увреждане не е ефективна. Ще продължи тенденцията за увеличаване на нарушенията. Няма да се намали вредата за потребителите. Неефективната процедура за предявяване на искове за защита на колективните интереси на потребителите ще продължи да има за резултат повече нарушения и съответно, повече вреди за потребителите. Потребителите ще продължават да бъдат затруднени в защитата си срещу нарушения, особено в случаите когато нарушителят е установен в друга държава-членка на ЕС. Ще е налице неравноправно третиране на потребителите в България в подобни ситуации спрямо останалите държави-членки на ЕС. Комбинацията от неефективни и възпиращи наказания и неефективна процедура за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за обезщетяване за вреди на потребителите в ситуации на масово увреждане няма да осигури надеждни инструменти за справяне с нелоялни търговски практики, като заблуждаващи екологични твърдения за продуктите, поради което потребителите ще бъдат потърпевши от заблуждаващи твърдения относно важни екологични характеристики на продуктите.

Въздействия върху търговците и екологични въздействия:
Нелоялните търговци ще продължат да не спазват законодателството за защита на потребителите. Няма да се осигурят равнопоставени условия за търговците, които спазват изискванията на законодателството и тези, които го нарушават. Създаването на еднакви условия за бизнес и за лоялна конкуренция е от съществено значение за ефективното функциониране на пазара. Няма да се постигне създаването на еднакви условия за правене на бизнес. Няма да бъде постигнат възпиращ ефект върху търговците, които не спазват изискванията на законодателството, поради наличието на неефективен механизъм да колективна защита и нисък размер на санкциите за неспазване решенията на съда. Ще се увеличат разходите на трансграничните търговци поради различието на националните разпоредби за предявяване на искове за защита на колективните интереси на потребителите в останалите държави-членки на ЕС. Комбинацията от неефективни и възпиращи наказания и неефективна процедура за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за обезщетяване за вреди на потребителите в ситуации на масово увреждане няма да доведе до обезпечаване на лоялна конкуренция на пазара. Търговците, които не спазват изискванията на законодателството ще продължат да заблуждават потребителите относно важни екологични характеристики на продуктите.

Въздействия върху квалифицираните организации, имащи право да предявяват искове за защита на колективните интереси на потребителите:
При този вариант квалифицираните организации няма да могат в рамките на една съдебна процедура да предявят едновременно иск за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за обезщетяване за вреди на колективните интереси на потребителите в ситуации на масово увреждане, което не би позволило да намалят разходите за правни консултации и съдебни процедури.

Социални въздействия, въздействия върху околната среда:
Комбинацията от неефективни и възпиращи наказания и неефективна процедура за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и за обезщетяване за вреди на потребителите в ситуации на масово увреждане няма да осигурят мощни инструменти за справяне с нелоялни търговски практики, като подвеждащи екологични твърдения и планираното остаряване на продуктите, поради което потребителите ще продължат да бъдат потърпевши от продължаващи подвеждащи твърдения относно важни екологични характеристики на продуктите. Отрицателно въздействие спрямо търговците и околната среда. Търговците, които не спазват изискванията на законодателството ще продължат да подвеждат потребителите относно важни екологични характеристики на продуктите, засягащи решението за покупка от страна на потребителите и това ще доведе до неравнопоставени условия спрямо лоялните търговци.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма данни, че Вариант 1 „Без действие“ има пряко или косвено действие върху малките и средни предприятия. При този вариант, няма да има гаранции за малките и средни предприятия, срещу злоупотреба с предявяването на необосновани колективни искове. Този вариант има вероятност да създаде за тях по-голяма възможност да бъдат обект на нелоялна конкуренция и да намали тяхната конкурентоспособност.

Административна тежест: **При Вариант 1** „Без действие“ няма промяна по отношение на административната тежест. Няма да се намали регулаторната сложност и тежестта за предприятията. При този вариант не се предвижда въвеждането на нови регулаторни режими, както и създаването на регистри. Не се предвижда също предоставяне на нови административни услуги. Предвид на това, че при този вариант не се предвижда възможност за въвеждане на единна процедура, в рамките на която да бъде предявен и разгледан едновременно иск за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и на иск за средства за правна защита, няма да бъде намалена административната тежест за съдилищата. Няма да бъде намалена административната тежест и за Комисията за защита на потребителите и за квалифицираните организации, които биха намалили разходите си за правни консултации и съдебни процедури, ако имаха тази възможност.

Този вариант няма да доведе до повишаване на административната тежест върху косвено засегнатите страни, с оглед на това, че той не предвижда специфични задължения за тази група заинтересовани лица.

въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Създаване на механизъм за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите, отговарящ на изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828“:

Описание: При този вариант се предлага разрешаване на идентифицираните проблеми чрез въвеждане изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828. Предложения проект на ЗИД на ЗЗП ще въведе материалноправните разпоредби на директивата относно изискванията за признаване на квалифицираните организации, предмета на представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите и санкциите при съответни нарушения в Закона за защита на потребителите. Процесуалните разпоредби на Директива (ЕС) 2020/1828 относно производството по представителни искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и производството по представителни искове за средства за правна защита на колективните интереси ще бъдат въведени чрез създаването на нова **глава тридесет и трета „а“ в ГПК „Производство за защита на колективните интереси на потребителите“**. Проектът на ЗИД на ЗЗП, с който ще се направят допълнения в ГПК ще съдържа :

- изисквания към квалифицираните организации, имащи право да предявяват представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите;

- предоставя се право на Комисията за защита на потребителите да предявява искове за обезщетяване на колективните интереси на потребителите;

- уеднаквяват се критериите за признаване на квалифицираните организации за предявяване на представителни искове на национално ниво и на трансгранични представителни искове;

- разширява се материалния обхват на представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите;

- разширява се обхвата на нарушенията, влизащи в обхвата на закона, като към тях се добавят и нарушения, които са били преустановени преди предявяване на представителния иск или преди приключване на производството по представителния иск;

- въвеждат се ефективни, възпиращи и пропорционални санкции в случай на неспазване от страна на търговеца на решенията по производството.

С проекта на ЗИД на ЗЗП се правят следните допълнения на ГПК чрез създаването на нова глава тридесет и трета „а“ в ГПК:

- въвежда се ефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;

- създава се по-детайлна нормативна уредба относно искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите в ситуации на масово увреждане;

- общи положения относно представителните искове за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;

- общи положения относно представителните искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите;

- действие на решенията по представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите;

- съдът ще има правомощие да изисква от търговеца да предостави информация, с която разполага, необходима за оценка на законосъобразността на практиката, предмет на производството за преустановяване или забрана или за средства за права защита;

- възможност за всички заинтересовани потребители да се позоват на решението, с което се преустановява или забранява дадена практика, като доказателство за нарушение на правото на ЕС при последващи действия, включително и при искове за средства за правна защита.

Предвид на това, че и други закони предоставят право на Комисията за защита на потребителите и на квалифицираните организации да предявяват искове за защита на колективните интереси на потребителите е необходимо да се направят съответни изменения в тези закони, като се посочи, че тези искове ще се водят по реда на глава тридесет и трета „а” „Производство по представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите“ от Гражданския процесуален кодекс. Ще бъдат необходими незначителни промени в следните закони:

- Закон за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки;
- Закон за потребителския кредит;
- Закон за кредитите за недвижими имоти на потребители;
- Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние;
- Закон за електронната търговия.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въздействия върху икономическите оператори:
Въздействия върху потребителите и екологични въздействия:
Възприемането на този вариант ще има следните положителни икономически въздействия: Може да се очаква намаляване на броя на нарушенията на правата на потребителите – по ефективните процедури за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството и за обезщетяване на потребителите ще доведат до намаляване на броя на нарушенията. Това от своя страна ще доведе до намаляване на вредите за потребителите. Наличието на ефективни механизми

за колективните искове би възпирало търговците от извършване на нарушения или до допринесло за доброволно обезщетение от страна на търговците без да е необходимо завеждането на колективни искове от страна на квалифицираните организации и от Комисията за защита на потребителите. Очакваният по-малък брой нарушения на законодателството ще има за резултат намаляване на средствата за търсене на правна защита от страна на потребителите. Комбинацията от ефективни и възпиращи наказания и по ефективни процедури за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане ще осигури мощни инструменти за справяне с нелоялни търговски практики, като подвеждащи екологични твърдения и планираното остаряване на продуктите.

Въздействия върху търговците и екологични въздействия:
Този вариант ще окаже положително въздействие върху лоялната конкуренция между търговците, които спазват изискванията на законодателството: въвеждането на по ефективни процедури за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството и за обезщетение на потребителите в ситуации на масово увреждане ще насърчи бизнеса да спазва правилата за защита на потребителите. Този вариант не е свързан с никакви разходи за търговците, които спазват изискванията на законодателството. Възприемането на този вариант ще има за резултат увеличаване на разходите за търговците, които не спазват изискванията на законодателството във връзка с извършени нарушения, накърняващи колективните интереси на потребителите. Този вариант ще допринесе за намаляване на разходите за трансграничните търговци поради хармонизиране на националните процедури в държавите-членки на ЕС. Въвеждането на по-ефективни механизми за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане ще има положителен ефект върху околната среда, тъй като ще допринесе за спиране, забраняване и разубеждаване на търговците, които не спазват правилата в случай на заблуждаващи екологични твърдения.

Въздействия върху квалифицираните организации, имащи право да предявяват искове за защита на колективните интереси на потребителите:
Този вариант ще има положително въздействие върху процесуалната ефективност, поради разглеждането на двата иска за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за средства за правна защита на потребителите в ситуации на масово увреждане в рамките на една съдебна процедура (един съдебен иск). Това ще доведе и до намаляване на разходите за правни консултации и съдебни процедури за квалифицираните организации.

Въздействия върху съдилищата като органи на съдебната власт, които разглеждат и се произнасят по представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите:
При този вариант е възможно увеличаване на броя на делата за преустановяване и забрана на нарушения на колективните интереси на потребителите и на делата за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите. От друга страна, наличието на единна процедура, която да обединява исковете за преустановяване и забрана на практики и исковете за средства за правна защита на потребителите в ситуации на масово увреждане би довело до намаляване броя на съдебните процедури. Исковете за средства за правна защита на потребителите в ситуации на масово увреждане биха направили излишни значителен брой индивидуални искове за обезщетение.

Социални въздействия:
При този вариант националното законодателство ще бъде приведено в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2020/1828, което ще позволи ефективно прилагане на исковете за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и на исковете за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите в ситуации на масово увреждане и съответно ще допринесе за повишаване нивото на защита на потребителите.

Подобряване на възможностите за колективно обезщетение в ситуации на масови вреди ще окаже положително социално въздействие спрямо всички потребители, но най-вече спрямо уязвимите потребители, които иначе не биха имали средства да търсят правна защита, ако техните потребителски права са били нарушени.

върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични въздействия):
Въздействие върху икономическите оператори:
Въздействия върху заинтересованите страни и екологични въздействия:
В случай, че се приеме предложеният вариант и се осигури въвеждането на Директива (ЕС) 2020/1828 не се очакват да са налице отрицателни **икономически/социални/екологични въздействия** върху заинтересованите страни, в т.ч. и върху квалифицираните организации, имащи право да предявяват искове за защита на колективните интереси на потребителите и върху съдилищата като органи на съдебната власт, които разглеждат и се произнасят по представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите. Не се очакват отрицателни екологични въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

Въздействия върху околната среда:
Не се очакват отрицателни въздействия върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:
Въздействия върху малките и средните предприятия:
При този вариант не се предвижда въвеждане на нови регулаторни режими, както и създаването на регистри. С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите не се предвижда предоставяне на нови административни услуги. Няма данни, че този вариант ще има пряко или косвено въздействие върху малките и средни предприятия. Въздействията върху малките и средни предприятия не се различават по същество от въздействията върху останалите икономически оператори. Всички МСП, както и останалите търговци ще се възползват от въвеждането на единни правила, равнопоставени условия и еднакви условия за конкуренция на националния и Вътрешния пазар на ЕС.
Административна тежест:
Предвид на това, че този вариант предвижда хармонизиране на производствата по искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и по искове за средства за правна защита на потребителите в ситуации на масово увреждане, търговците и предприятията ще могат да се възползват от хармонизирани европейски правила, което ще доведе до намаляване на административната тежест при трансгранична търговия. Този вариант предвижда възможност за въвеждане на единна процедура, в рамките на която да бъде предявен и разгледан едновременно иск за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството и иск за средства за правна защита, което ще доведе до намаляване на административната тежест за квалифицираните организации, в т.ч. и за Комисията за защита на потребителите и за съдилищата. При този вариант, въвеждането на новата уредба за представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите няма да доведе до повишаване на административната тежест върху косвено засегнатите страни, предвид на това, че не се предвиждат специфични задължения за тази група заинтересовани лица.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест).

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	**Цел 1:** Обезпечаване безопасността на всички продукти и рискове, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, в т.ч. и за продукти и рискове свързани с новите технологии и продуктите свързани с интернет.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Обезпечаване безопасност на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Определяне на органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 и по добро съгласуване на изискванията за безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Ефикасност	**Цел 1:** Обезпечаване безопасността на всички продукти и рискове, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, в т.ч. и за продукти и рискове свързани с новите технологии и продуктите свързани с интернет.	Ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Обезпечаване безопасност на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Определяне на органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 и по добро съгласуване на изискванията за безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти.	Ниска. Целта не е постигната	Висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Обезпечаване безопасността на всички продукти и рискове, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, в т.ч. и за продукти и рискове свързани с новите технологии и продуктите свързани с интернет.	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Обезпечаване безопасност на продуктите, влизащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/988, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия.	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Определяне на органи за надзор на пазара за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 и по добро съгласуване на изискванията за безопасност на хармонизираните и нехармонизираните продукти.	Ниска. Целта не е постигната	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.2. По проблем 2: Липса на правна рамка за изземване на опасни продукти от потребителите и на правни средства за защита на потребителите в случаите на изземване, на опасни продукти в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988. Наличие на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	**Цел 1:** Повишаване ефективността на изземванията на опасни продукти от потребителите**.**	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2 : Обезпечаване на ефективен мониторинг на действията за изземване на опасни продукти от потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на възможностите за обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 4: Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП	ниска. Целта не е постигната	Висока
Ефикасност	**Цел 1:** Повишаване ефективността на изземванията на опасни продукти от потребителите**.**	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2 : Обезпечаване на ефективен мониторинг на действията за изземване на опасни продукти от потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на възможностите за обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 4: Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП	ниска. Целта не е постигната	Висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Повишаване ефективността на изземванията на опасни продукти от потребителите**.**	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2 : Обезпечаване на ефективен мониторинг на действията за изземване на опасни продукти от потребителите	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на възможностите за обезщетяване на потребителите, в случаите на изземване на опасни продукти.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 4: Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП	ниска. Целта не е постигната	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.3. По проблем 3: Неефективен механизъм за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за обезщетяване на потребителите в ситуации на масово увреждане.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	**Цел 1:** Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Отстраняване на последиците от нарушенията на законодателството за защита на потребителите, които засягат колективните интереси на потребителите**.**	ниска. Целта не е постигната	Висока
Ефикасност	**Цел 1:** Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2 : Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Отстраняване на последиците от нарушенията на законодателството за защита на потребителите, които засягат колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2 : Подобряване ефективността на съществуващия механизъм за предявяване на искове за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Отстраняване на последиците от нарушенията на законодателството за защита на потребителите, които засягат колективните интереси на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
- ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
- ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 по отношение продажбите онлайн и чрез онлайн местата за търговия.“

По проблем 2: Вариант 2 „Създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 по отношение изземването на опасни продукти. Намаляване на административна тежест в процедурата по чл.181р от Закона за защита на потребителите.“

По проблем 3: Вариант 2 „Създаване на механизъм за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за средства за правна защита на колективните интереси на потребителите, отговарящ на изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828.“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):
По проблем 1: Липса на правна рамка за безопасност на продуктите, продавани онлайн и чрез онлайн местата за търговия и за надзор на пазара за обща безопасност на продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/988.

По проблем 2: Създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 по отношение изземването на опасни продукти. Намаляване на административната тежест в процедурата по чл.181р от ЗЗП.

- (•) Ще се увеличи
- ( ) Ще се намали
- ( ) Няма ефект

Привеждането в съответствие на правилата за надзор на пазара за всички продукти и по-ясната правна рамка за обща безопасност на продуктите следва като цяло да намали значително разходите за привеждане в съответствие и административната тежест на предприятията, което би осигурило еднакви условия на конкуренция за икономическите оператори от различни държави в рамките на ЕС и може да помогне на много европейски предприятия да бъдат по-конкурентоспособни в международен план.

При този вариант изискванията за обща безопасност на продуктите за икономическите оператори ще бъдат до голяма степен еднакви за хармонизираните и нехармонизираните потребителски продукти. Също така, разликите в прилагане на новото законодателство за обща безопасност на продуктите в различните държави-членки на ЕС ще бъдат намалени, което вероятно ще допринесе за намаляване на регулаторната сложност и по този начин за намаляване на административната тежест за икономическите оператори. Съществува потенциал за намаляване на регулаторната тежест за предприятията, благодарение на предвидения в Регламент (ЕС) 2023/988 арбитражен механизъм за оценка на риска между органите за надзор на пазара в различните държави-членки на ЕС.

Същевременно, препоръчителния вариант включва някои допълнителни административни изисквания, които са свързани с разходи от страна на икономическите оператори, по-специално по отношение на онлайн продажбите и изземванията на опасни продукти и обезщетяване на потребителите в случаите на изземване. Това вероятно ще доведе до увеличаване на административната тежест, главно за производителите. Независимо от това, като се има предвид, че понастоящем ефективността на изземването на опасни продукти от потребителите е ограничена, тези допълнителни мерки и свързаната с тях административна тежест изглежда пропорционална. Не е възможно да се предвиди броя на икономическите оператори, които ще пуснат опасни стоки на пазара, броя на опасните стоки, пуснати на пазара и броя на изземванията на опасни продукти от всички икономически оператори за бъдещ период. Това прави невъзможно изчисляването и на паричните стойности на очакваните разходи за икономическите оператори. Трябва да се има предвид,

че тези разходи ще бъдат за икономическите оператори, главно производителите, които не спазват изискванията на законодателството за обща безопасност на продуктите.

По отношение на процедурата по чл.181р от ЗЗП административната тежест ще се намали.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По Проблем 3: Създаване на механизъм за преустановяване или забрана на практики, които са в нарушение на законодателството за защита на потребителите и за средства за права защита на колективните интереси на потребителите, отговарящ на изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828.

Няма ефект.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

По проблем 1: Измененията и допълненията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нов регулаторен режим.

По проблем 2: Измененията и допълненията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нов регулаторен режим.

По проблем 3: Измененията и допълненията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нов регулаторен режим.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Измененията и допълненията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нови регистри. Това се отнася и за трите проблема, които следва да бъдат решени с приемане на проекта на закон.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Въздействието върху МСП не се различава по същество от това върху останалите икономически оператори. Може да се очаква, че прилагането на препоръчителния вариант ще доведе до увеличаване на разходите на предприятията, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие: разходи за да се гарантира спазване на изискването за обща безопасност на продуктите (създаване на процедури за безопасност на продуктите, изпитване на продуктите, изземване на опасни продукти от потребителите). Това се отнася в по-голяма степен за производителите, отколкото за дистрибуторите и търговците на дребно.

Вариант 2 ще се отрази положително на МСП, тъй като е свързан с намаляване на правната сложност и улесняване на спазване на изискванията за безопасност на продуктите на МСП. Препоръчителният вариант ще се отрази положително върху средните предприятия, тъй като той допринася за по-голяма равнопоставеност между предприятията. От друга страна, въвеждането на Директива (ЕС) 2020/1828 би имало както преки, така и косвени положителни ефекти върху малките и средни предприятия. Подобряване ефективността на исковете за преустановяване и забрана на практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите и на исковете за обезщетяване за вреди в ситуации на масово увреждане ще окаже влияние върху търговците, които спазват законодателството, тъй като те ще извлекат ползи от лоялната конкуренция.

Въпреки че **Вариант 2** е свързан с относително увеличения на разходите за МСП, въздействието върху общите разходи на МСП се счита за умерено, когато се измерва спрямо ползите, които биха произтекли от по-високата степен на регулаторна хармонизация и намалената регулаторна сложност. Това се дължи на факта, че разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/988 ще бъдат директно приложими.

Това е валидно за решаване и на трите формулирани проблема.

По отношение на процедурата по чл.181р от ЗЗП – Вариант 2 няма да се отрази върху МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант. Не се очакват потенциални рискове от приемане на предложените промени в Закона за защита на потребителите и в останалите закони, съдържащи хармонизирани изисквания за безопасност на продуктите. Разпоредбите на нормативния акт целят да доразвият действащата към настоящия момент правна уредба и да я адаптират към приетото европейско законодателство за защита на потребителите.

Това е валидно за решаване и на трите формулирани проблема.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

◉ Проведени са консултации

Проведени са консултации в рамките на Работна група 21 „Защита на потребителите“ към СЕВ.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

○ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предвижда се публично обсъждане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите.

Проектът ще бъде публикуван за обществено обсъждане на електронната страница на Министерство на икономиката и индустрията и на Портала за обществени консултации. Направените предложения ще бъдат включени в Справка за отразените становища, която ще бъде публикувана на Портала за обществени консултации след приключване на обществените консултации.
По законопроекта ще бъде проведено и съгласуване по реда на чл.32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.
Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

Предложените промени са продиктувани от необходимостта от съобразяване на действащата нормативна уредба с:
- Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) §2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО;
- Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2022г. относно представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009г. относно исковете за преустановяване на нарушенията с цел защита на колективните интереси на потребителите;
- Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011;

Оценката на въздействието по отношение на Регламент (ЕС) 2023/988 може да бъде намерена на следната интернет страница:
https://commission.europa.eu/system/files/2021-06/impact_assessment.pdf

Оценката на въздействие по отношение на Директива (ЕС) 2020/1828 може да бъде намерена на следната интернет страница: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0096

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:
Неприложимо

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:
1. Закон за защита на потребителите (обн. *ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г.,посл. изм. и доп. ДВ. бр. 102 от 8.12.2023 г. ;*

2. Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) §2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0988 ;

3. Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0095 ;

4. Директива 87/357/ЕИО на Съвета от 25 юни 1987 година относно сближаване на законодателствата на държавите-членки във връзка с продукти, чийто външен вид се различава от съдържанието им и които застрашават здравето или безопасността на потребителите:https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:31987L0357;

5. Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1020 ;

6. Уеб портал „Safety Gate“: европейска система за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти: https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home ;

7. Оценка на въздействието на предложението за регламент за общата безопасност на продуктите : https://commission.europa.eu/system/files/2021-06/impact_assessment.pdf ;

8. Product Safety Business Alert Gateway - Наръчник за подаване на нотификации за опасни стоки от производители и дистрибутори: file:///C:/Users/Hp/Downloads/BusinessGatewayUserManual.pdf ;

9. Доклад на Европейската Комисия до Европейския парламент за прилагане на Директива 2001/95/ЕС на Съвета и на ЕП от 3 декември 2001 г. за обща безопасност на продуктите : https://commission.europa.eu/system/files/2021-06/report_on_the_implementation_of_directive.pdf ;

10. Оценката на въздействие по отношение на Директива (ЕС) 2020/1828: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0096 ;

11. Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2022г. относно представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009г. относно исковете за преустановяване на нарушенията с цел защита на колективните интереси на потребителите: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32020L1828 ;

12. Проверката за пригодност“ по Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка, която обхваща Директива 2009/22/ЕО относно исковете за преустановяване на нарушения. Резултатите може да се видят в Работен документ на службите на Комисията SWD (2017) 208 final и SWD(2017) 209 final от 23 май 2017 г.: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332 ;

13. Препоръка на Комисията от 11 юни 2013 г. за общи принципи на механизмите за колективна защита относно исковете за преустановяване и забрана, свързани с нарушения на права и исковете за обезщетение в държавите-членки, предоставени, съгласно правото на Европейския съюз (2013/396/ЕС): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32013H0396 ;

14. Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно изпълнението на Препоръка на Комисията от 11 юни 2013 г. за общи принципи на механизмите за колективна защита относно исковете за преустановяване и забрана, свързани с нарушения на права и исковете за средства за правна защита в държавите-членки, предоставени, съгласно правото на Европейския съюз (2013/396/ЕС), който може да бъде намерен на: https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2018)40&lang=en .

15. Решение на Министерски Съвет № 233 от 2024г. за приемане на Плана за намаляване на административната тежест.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Емил Алексиев, директор на дирекция „Политика за потребителите“

Дата: 02.06.2025г.

X

Подпис: